

2022-08-30

Ver 1

Upprättad av Kirsi Jokinen

Uppdragsnummer 30006673-201

Uppdrag Ny Vattentäkt 2021

Kund Serneke Fastighetsstyrning AB

Uppdragsledare Pernilla Thur

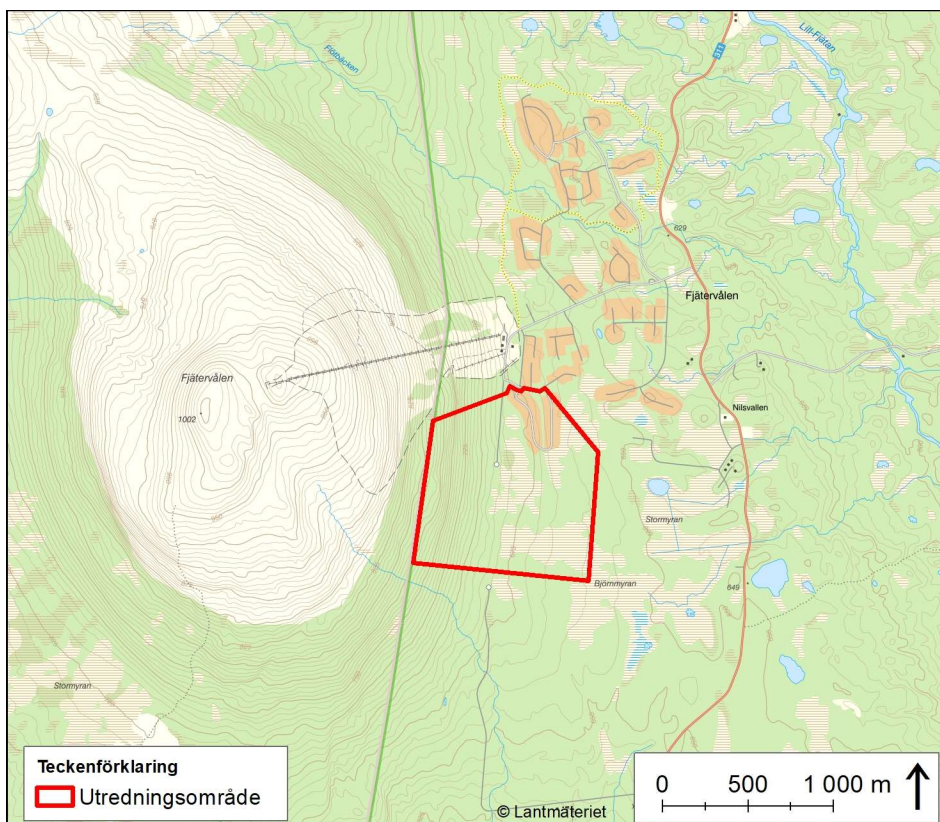
Kontrollerad av

Stefan Grundström

PM Översiktlig kartläggning av grundvattenkänsliga biotoper i Fjätersvålen

1 Bakgrund och syfte

En ny vattentäkt för grundvattenuttag planeras i Fjätersvålen. I det aktuella området (Figur 1) har en översiktlig kartläggning av grundvattenkänsliga biotoper genomförts. Resultaten ska utgöra underlag till bedömning av risken för negativ påverkan på biologisk mångfald på grund av grundvattenuttaget.

Figur 1. Utredningsområdets placering i Fjätersvålen.

2 Metod

Arbetet inleddes med studier av ortofoto och kartor. Utifrån detta underlag gjordes en kartläggning av vilka naturtyper och biotoper som förekommer i utredningsområdet.

Området besöktes sedan i fält 2022-06-08 och 2022-06-16 av Kirsi Jokinen och Max Ljungkvist, Sweco AB. Hela utredningsområdet gick genom i syfte att verifiera att biotopindelningen stämde och för att kortfattat beskriva de förekommande biotoperna.

Flera källor har använts för att undersöka vilka biotoper som är känsliga för förändringar av grundvattennivån.

Ansvarig för interngranskning av PM:et hos Sweco är Stefan Grundström.

Sweco

Telefon +46 (0) 8 695 60 00

www.sweco.se

Gjörwellsgatan 22

SE 10026 Stockholm

Sweden

Sweco AB

RegNo 556542-9841

Styrelsens säte Stockholm

2022-08-30

Ver 1

Uppdragsnummer 30006673-201

Uppdrag Ny Vattentäkt 2021

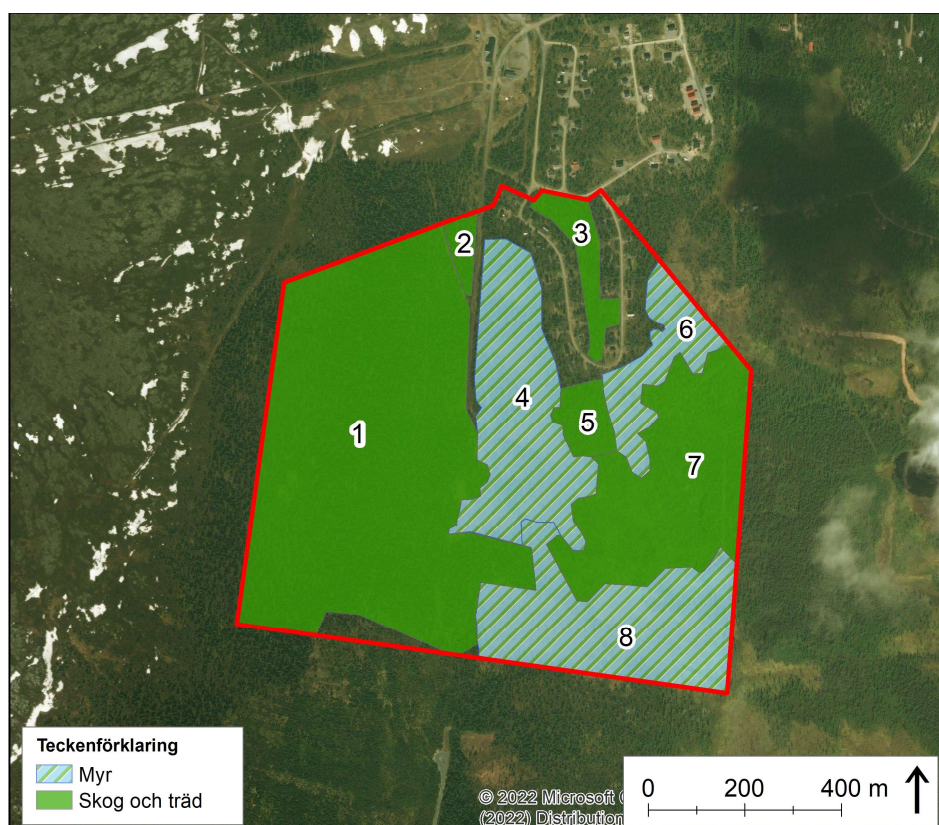
3 Resultat

3.1 Beskrivning av utredningsområdet

Utredningsområdet ligger precis söder om anläggningen vid Fjätersvålen skidort. I norra delen av utredningsområdet finns fritidshus längs Mosippevägen. I övrigt utgörs utredningsområdet av naturtyperna skog och träd samt myr (Figur 2).

Den västra delen av utredningsområdet, ett skogsområde på fjällsluttningen, har klassats som en nyckelbiotop. Nyckelbiotoper är skogsområden som är viktiga för den biologiska mångfalden. Nyckelbiotopen utgörs av barrnaturskog. Nyckelbiotopen avgränsas i väster mot Städdan-Nipfjällets naturreservat och Natura 2000-område.

3.2 Förekommande biotoper

Figur 2. Bilden visar fördelningen av naturtyper i utredningsområdet. Siffrorna refererar till de olika biotoper som finns beskrivna nedan.

1. Grannaturskog i en nyckelbiotop

Västra delen av utredningsområdet utgörs av grannaturskog som utgör en del av en nyckelbiotop (Figur 3). Grannaturskogen växer på fjällsluttningen. Flera rödlistade arter förekommer i nyckelbiotopen. Området bedöms ha en stor betydelse för den biologiska mångfalden. Gamla och grova träd samt rikligt med död ved förekommer. Markfuktigheten är huvudsakligen frisk, men det förekommer fuktsänkor, bäckar och översilade ytor. Skogen klassas som Natura 2000 -naturtyp västlig taiga.

2022-08-30

Ver 1

Uppdragsnummer 30006673-201

Uppdrag Ny Vattentäkt 2021

Figur 3. Grannaturskog i en nyckelbiotop.

2. Granskog

I detta område växer granskog som har påverkats av plockhuggning (Figur 4). Markfuktigheten är frisk, men fuktsänkor med vitmossa förekommer.

Figur 4. Grandominerad skog.

3. Gles björkskog

Biotopen utgörs av ett lite skogsområde mellan fritidshus. Förutom björk finns ett inslag av tall i trädskiktet. Plockhuggning har förekommit i området och nästan ingen död ved finns i området. Markfuktigheten är frisk.

2022-08-30

Ver 1

Uppdragsnummer 30006673-201

Uppdrag Ny Vattentäkt 2021

4. Glest tallbevuxen myr, norra delen

Trädskiktet på myren består mestadels av yngre träd (Figur 5). Ställvis förekommer tätare grupper av träd. Marken är fuktig och vitmossor dominerar i bottenskiktet. Vegetationen är artfattig. Ett skidspår löper genom myren och körspår förekommer.

Figur 5. Norra delen av en gles tallbevuxen myr.

5. Granskog med inslag av björk

Biotopen utgörs av ett lite område med grandominerad skog mellan två våtmarker (Figur 6). En bäck rinner ner till myren på skogskanten. Markfuktigheten är frisk. Vanliga skogsris dominerar i fältskiktet.

2022-08-30

Ver 1

Uppdragsnummer 30006673-201

Uppdrag Ny Vattentäkt 2021

Figur 6. Granskog med inslag av björk.

6. Öppen myr

Myren är mestadels öppen, med enstaka tallar och dvärgbjörkar som växer ute på myren (Figur 7). I den nordöstra delen av myren förekommer fler träd. I fältskiktet växer typiska våtmarksarter som tuvull, rosling, starr, gräs och säv. I bottenskiktet påträffas bland annat vitmossor. På torrare platser växer även ljung och hjortron.

Figur 7. Öppen myr.

7. Barrblandskog

2022-08-30

Skogen är ung och har förekomsten av död ved är mycket sparsam (Figur 8). En brandtorraka observerades centralt i objektet. I fältskiktet dominerar ris. I bottenskiktet växer väggmossa, husmossa och renlavar. Block förekommer spritt i hela området. Fuktigare gropar med vitmossor förekommer.

Ver 1

Uppdragsnummer 30006673-201

Uppdrag Ny Vattentäkt 2021

Figur 8. Barrblandskog

8. Glest tallbevuxen myr, södra delen

Myren är glest bevuxen med tallar i olika åldrar. Det finns ett fåtal gamla, senvuxna, tallar med vridna grenar och enstaka torrakor. Marken är fuktig. I fältskiktet växer vanliga myrarter och bottenskiktet utgörs av vitmossor. Myren är lätt sluttande. Ett skidspår korsar myren.

2022-08-30

Ver 1

Uppdragsnummer 30006673-201

Uppdrag Ny Vattentäkt 2021

Figur 9. Södra delen av en glest tallbevuxen myr.

4 Slutsats

Grundvattenberoende ekosystem har studerats i flera studier (Collinder & Werner 2011). Natura 2000- naturtypen västlig taiga bedöms vara grundvattenberoende, men skogsområden utan förekomst av källor bedöms inte vara lika känsliga. Inga källor observerades i utredningsområdet. Den skogen som bedöms vara av störst betydelse för den biologiska mångfalden finns i nyckelbiotopen i västra delen av området. I nyckelbiotopen finns flera bäckar och översilade områden, men eftersom skogen växer på en brant fjällsluttning rinner vattnet sannolikt ner från fjället.

Även vissa typer av våtmarker bedöms vara grundvattenberoende. De typer av våtmarker som förekommer i utredningsområdet bedöms motsvara Natura 2000-naturtyperna öppna mossar och kärr, undergruppen svagt välvda mossar, samt skogsbevuxen myr. Dessa våtmarkstyper hör inte till de våtmarkstyper som bedöms vara grundvattenberoende (Collinder & Werner 2011). Myrarna i utredningsområdet är artfattiga, vilket tyder på att dess vatten mestadels kommer från nederbörd.

I det aktuella området ligger grundvattnet djupt (över 50 m) under markytan. Därmed bedöms det som osannolikt att markytan har kontakt med grundvattnet och att en sänkning av grundvattennivån skulle påverka växtligheten. Dessutom bedömer man grundvattennivån endast skulle sänkas i en liten omfattning till följd av det planerade grundvattenuttaget. Därmed antas det att påverkan av ett grundvattenuttag för naturmiljö blir obetydlig.

Om det visar sig att en större påverkan riskerar att uppstå behöver en naturvärdesinventering genomföras eftersom biotoper som potentiellt är grundvattenkänsliga förekommer i området.

5 Källor

Collinder, Per och Werner, Kent. 2011. Grundvattenberoende ekosystem – Översiktlig klassificering av känslighet och värde för svenska naturtyper och arter inom nätverket Natura 2000.

2022-08-30

Ver 1

Uppdragsnummer 30006673-201

Uppdrag Ny Vattentäkt 2021